

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 1

**PLAN DZIAŁANIA
KT NR 327
ds. Wydajności Materiałowej Urzędzeń Związanych z Energią**

SPIS TREŚCI

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT	2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT	3
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT	7
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT	7
5. CZŁONKOSTWO W OT	8
6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI	9
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC	9
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT	10
9. PROPOZYCJE ZAGADNIENI, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE	10

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 2

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

Gospodarka o obiegu zamkniętym to priorytet Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal), który zaprezentowano w 2019 roku. Komisja Europejska uznała, że Normy Europejskie są niezbędnym uzupełnieniem unijnego prawodawstwa dla gospodarki obiegowej wspierającym m.in. rozporządzenia dotyczące ekoprojektu i etykiet efektywności energetycznej. Dlatego też Komisja Europejska zwróciła się do trzech europejskich organizacji normalizacyjnych - CEN, CENELEC i ETSI o opracowanie norm wspierających ocenianie wymogów dotyczących ekoprojektu w zakresie aspektów efektywności materiałowej produktów związanych z energią, obejmujących następujące aspekty:

- wydłużenie okresu użytkowania produktu,
- możliwość ponownego wykorzystania komponentów lub recyklingu materiałów z produktów po zakończeniu ich użytkowania,
- wykorzystanie w produktach ponownie użytych komponentów i/lub materiałów pochodzących z recyklingu.

W oparciu o mandat Komisji UE (M/543) powołano Wspólny Komitet Techniczny CEN-CENELEC 10 Energy-related products - Material Efficiency Aspects for Ecodesign (CEN-CLC/JTC 10). Komitet Techniczny KT 327 ds. Wydajności Materiałowej Urządzeń Związanych z Energią jest Komitetem wiodącym w zakresie współpracy z JTC 10. Komitet zajmuje się opracowywaniem norm zharmonizowanych związanych z tzw. gospodarką obiegu zamkniętego, którą producenci uwzględniają na etapie projektowania urządzeń.

W ramach prac normalizacyjnych opublikowano następujące normy:

1. CLC/TR 45550:2020 Definitions related to material efficiency
2. PN-EN 45552:2020-06 Metody ogólne oceny trwałości urządzeń związanych z energią
3. PN-EN 45553:2021-04 Ogólna metoda oceny zdolności do ponownego wytwarzania produktów związanych z energią
4. PN-EN 45554:2020-06 Ogólne metody oceny produktów związanych z energią w zakresie możliwości naprawy, ponownego wykorzystania i udoskonalenia
5. PN-EN 45555:2020-04 Ogólne metody oceny możliwości recyklingu i odzysku urządzeń związanych z energią
6. PN-EN 45556:2020-01 Ogólna metoda szacowania odsetka ponownie używanych komponentów w przypadku produktów związanych z energią
7. PN-EN 45557:2020-06 Ogólna metoda oceny proporcji zawartości materiałów pochodzących z recyklingu w produktach związanych z energią

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 3

8. PN-EN 45558:2019-07 Ogólna metoda deklarowania wykorzystania kluczowych surowców w produktach związanych z energią
9. PN-EN 45559:2019-07 Metody dostarczania informacji dotyczących aspektów efektywności materiałowej produktów związanych z energią

W ramach mandatu trwają prace nad następującymi projektami norm:

1. FprEN 45560 Method to achieve circular designs of products

Przyjęcie ostatniej 10-tej normy wyczerpuje zakres prac przewidziany w mandacie.

28 czerwca 2024 r. opublikowano Rozporządzenie Parlamentu i Rady UE nr 2004/1781 w sprawie ustanowienia ram wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów (Rozporządzenie ESPR), uchylające Dyrektywę w sprawie ekoprojektowania nr 2009/125/WE. Nowe przepisy znacznie rozszerzyły zakres towarów wchodzących w prawodawstwa o ekoprojektowaniu. Spodziewane są akty delegowane dla nowych grup towarów, w tym tkanin, detergentów itd. Wraz z tworzeniem nowych wymogów należy spodziewać się zapotrzebowania na nowe wymogi oraz standardy techniczne związane z gospodarką obiegu zamkniętego. Tym samym przewidywane jest zwiększenie zakresu prac KT 327.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania: polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe

Przewidziana w ramach KT tematyka harmonizacji odnosi się do szerokiej grupy produktów objętych zakresem przepisów ramowych Dyrektywy o ekoprojekcie oraz Rozporządzeniem Parlamentu i Rady UE nr 2004/1781 w sprawie ustanowienia ram wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów. Dodatkowo ustandaryzowanie definicji i metod oceny aspektów wydajności materiałowej jest wykorzystywane w innych aktach legislacyjnych, jak np. przepisy konsumenckie.

Podmioty objęte regulacjami to producenci i importerzy urządzeń związanych z energią, którzy wprowadzają lub udostępniają produkty po raz pierwszy na rynku UE. W przypadku rynku polskiego należy uwzględnić tu firmy sprzedające na rynek krajowy, eksporterów do Unii Europejskiej lub firmy przywożące sprzęt z państw trzecich. W ujęciu horyzontalnym przepisy dotyczą wybranych branż w ramach 3 działów produkcji przemysłowej PKD (Polska Klasyfikacja Działalności) oraz pośrednio firmy zajmujące się konserwacją urządzeń oraz firmy zajmujące się recyklingiem i procesami odzysku, czyli:

- Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (Dział 26 PKD);
- Produkcja urządzeń elektrycznych (Dział 27 PKD);
- Produkcja maszyn i urządzeń (Dział 28 PKD);

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 4

- Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (Dział 33 PKD);
- Gospodarka odpadami; odzysk surowców (Dział 38 PKD).

W ramach wyróżnionych działów PKD kluczowe branże to te dostarczające sprzęt elektryczny i elektroniczny, w tym oświetlenie, IT, RTV, AGD, silniki elektryczne, wentylatory, urządzenia profesjonalne (np. szafy chłodnicze, transformatory) oraz komponenty, np. silniki, wentylatory. Wraz z przyjęciem w 2024 nowego Rozporządzenia ESPR szacuje się, że poszerzony zostanie zakres prac o wszystkie towary objęte nowymi przepisami.

Poza przemysłem stronami zainteresowanymi tematyką prac KT są konsumenci wraz z reprezentującymi ich organizacjami konsumenckimi, organizacje pozarządowe zajmujące się wpływem cyklu życia produktów na środowisko oraz inspekcje nadzoru rynku, instytuty badawcze i certyfikacyjne i administracja państwowa.

Normy i przewodniki przewidziane do przygotowania w ramach prac JTC 10 swoim zakresem obejmują produkty związane z energią (ErP – Energy Related Products). Według definicji przyjętej w Dyrektywie o ekoprojekcie ErP oznacza każdy towar mający wpływ na zużycie energii podczas jego używania, który jest wprowadzany do obrotu lub użytkowania i zawiera części, które mają zostać włączone do produktów związanych z energią objętych niniejszą dyrektywą, które są wprowadzane do obrotu lub użytkowania jako osobne części dla użytkowników końcowych, a których ekologiczność może być oceniana osobno. Rozporządzenie ESPR rozszerza ten zakres na wszystkie towary konsumenckie.

Dyrektywa w sprawie ekoprojektu jest dyrektywą ramową. Oznacza to, że wiążące wymogi w zakresie ekoprojektu ustanawiane są w osobnych unijnych rozporządzeniach wykonawczych dotyczących poszczególnych grup produktów. Sama dyrektywa określa tylko warunki i kryteria wprowadzania środków wykonawczych: określony produkt musi mieć istotny wpływ na środowisko, być sprzedawany na terenie Unii w ilości powyżej 200 tys. sztuk rocznie oraz wykazywać wyraźny potencjał poprawy efektywności energetycznej, pod warunkiem, że nie pociąga to za sobą nadmiernych kosztów.

Normy i dokumenty powstałe w ramach prac CEN-CENELEC/JTC 10 dotyczą oceny przyszłych szczegółowych wymogów ekoprojektu z zakresu wydajności materiałowej. Należy się spodziewać, że wymogi te mogą być określone w ramach przeglądu wymogów ekoprojektu dla grup produktowych, które już teraz są regulowane przez akty wykonawcze do dyrektywy ekoprojektu. Dodatkowo po zastąpieniu Dyrektywy ws. ekoprojektu Rozporządzeniem ESPR należy się spodziewać wymogów z aspektami środowiskowymi dla nowych kategorii produktów, nie tylko sprzętu elektrycznego.

Grupy produktowe dla których opublikowano przepisy szczegółowe w oparciu o dyrektywę ramową dla ekoprojektu:

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 5

AGD	inne	wymogi horyzontalne
• chłodziarki • pralki, suszarki, zmywarki • okapy, płyty i piekarniki • klimatyzatory i wentylatory • odkurzacze • bojler/podgrzewacze wody	• urządzenia oświetleniowe (źródła światła, oprawy) • TV • Komputery PC, serwery • Pompy wodne, pompy ciepła • kotły na paliwo stałe i zestawy zawierające kocioł na paliwo stałe • pompy ciepła • klimatyzatory • ładowarki • konsole do gry • wentylacja • silniki elektryczne • profesjonalne szafy chłodnicze • miejscowe ogrzewacze pomieszczeń • opony • pompy wodne • transformatory • sprzęt spawalniczy	• wymogi w trybie czuwania oraz pracy urządzeń w sieci • dopuszczalne odchylenia w procedurach weryfikacji

Szczegółowa prognoza ilościowa rynku jest utrudniona ze względu na duży zakres produktowy dyrektywy ramowej, oraz nie sprecyzowany na chwilę obecną przewidziany zakres produktów do objęcia wymogami wydajności materiałowej w ramach posiadanych już wymogów ekoprojektu. Poniżej orientacyjna tabela z wielkościami produkcji i importu wraz z zatrudnieniem wymienionych pięciu działów PKD.

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

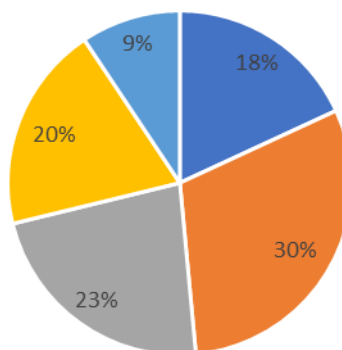
DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 6

Wartość produkcji wybranych działów przemysłu wg PKD

- Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych
- Produkcja urządzeń elektrycznych
- Produkcja maszyn i urządzeń
- Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
- Gospodarka odpadami; odzysk surowców

Źródło: GUS, dane za rok 2020

RODZAJE DZIAŁALNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ	Wartość produkcji	Zatrudnienie	Import	Eksport	Sprzedaż krajowa	Inwestycje w innowacyjność	Szacunkowy udział ekoprojektowania
	2015						
	(mln zł)	(tys. os)	(mln zł)	(mln zł)	(mln zł)	(mln zł)	(szacunek)
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	35 084	9,8	32 757	24 254	43 587	555	50%
Produkcja urządzeń elektrycznych	58 869	22,2	23 793	34 947	47 715	926	60%
Produkcja maszyn i urządzeń	43 939	19,9	9 443	18 031	35 351	863	20%
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	37 637	19	21 255	21 047	37 845	252	10%
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	18 148	12,4	883	2 214	16 817	427	20%
TOTAL:	193 677	83	88 131	100 493	181 315	3 023	-----

Źródło: GUS, dane za rok 2015

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 7

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Tematyka prac w ramach KT 327 odwołuje się bezpośrednio do Dyrektywy o ekoprojekcie, której celem jest ograniczanie wpływu produktów związanych z energią na środowisko. Wszystkie przygotowywane normy realizują ideę gospodarki obiegu zamkniętego poprzez dostarczenie narzędzi do definiowania oraz oceny wydajności materiałowej. Chodzi tu m.in. o takie aspekty jak ocena możliwości aktualizacji urządzeń, ocena możliwości ułatwień naprawy urządzeń, ocena możliwości zastosowania ułatwień dla ponownego wykorzystania sprzętu lub podzespołów, czy ułatwień w recyklingu i odzysku urządzeń.

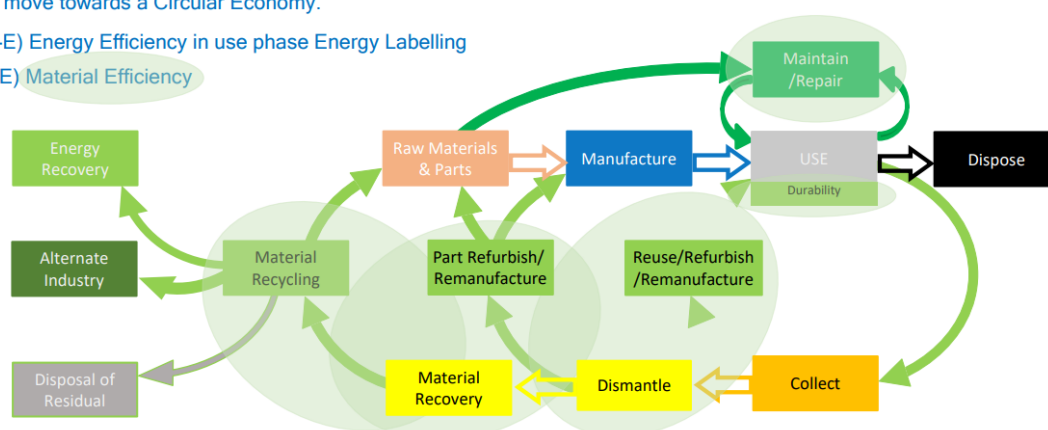
Poniżej grafika pokazująca wszystkie procesy związane z towarem i gospodarką obiegu zamkniętego.

JTC10 – Technical cycle of Circular Economy

- a move towards a Circular Economy.

(E-E) Energy Efficiency in use phase Energy Labelling

(ME) Material Efficiency

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Praca KT 327 skutkować będzie:

- ujednoliceniem standardów oceny ekoprojektu urządzeń pod kątem aspektów gospodarki obiegu zamkniętego i związanej z nią wydajności materiałowej;
- zmniejszeniem wpływu urządzeń na środowisko w całym cyklu życia produktu;
- unifikacją procesów i zmniejszeniem kosztów dostosowania do wymogów środowiskowych;
- zwiększeniem wiedzy technicznej producentów i importerów urządzeń związanych z energią;
- wzrostem świadomości konsumentów i wpływie użytkowania urządzeń na środowisko;

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 8

- zmniejszaniem barier technicznych w handlu;
- wspieraniem przepisów prawnych w kontekście harmonizacji norm krajowych;
- zapewnieniem jakości i konkurencyjności wyrobów.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

CELE KT

- Ocena możliwości zastosowania norm technicznych do oceny wydajności materiałowej;
- Zdefiniowanie możliwych aspektów wydajności materiałowej;
- Dostarczanie adekwatnych i odtwarzalnych narzędzi standaryzacji do oceny wydajności materiałowej urządzeń;
- Dostarczenie narzędzi wzmacniających mechanizmy nadzoru rynku;
- Zwiększanie poziomu wiedzy, polepszanie kontaktów pomiędzy uczestnikami rynku;
- Zwiększanie bezpieczeństwa użytkowania sprzętu;
- Promocja jakości oraz zrównoważonego rozwoju;
- Promocja idei społecznej odpowiedzialności biznesu.

Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

- Aktywne uczestnictwo wszystkich członków w pracach KT;
- Monitoring oraz analiza przez członków KT dokumentacji wytworzonej w ramach prac roboczych CEN-CENELEC/JTC 10;
- Współpraca z komitetami technicznymi, szczególnie z KT 63, KT 303;
- Koordynacja komunikacji wewnątrz KT poza spotkaniami KT;
- Wsparcie ekspertami zewnętrznymi w przypadku zaistnienia takiej konieczności;
- Poszukiwanie finansowania oraz wykonawców do tłumaczenia norm na język polski;

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego OT.

PLAN DZIAŁANIA KT NR 327

DATA: 2024-08-12

Wersja: nr 2

Strona 10

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Skuteczność działania KT 327 zależy będzie od:

- Postępu procesu prac nad dokumentami w ramach JTC 10;
- Doboru i poziomu wiedzy ekspertów, m.in. mogących ocenić poprawność postanowień projektu normy w zakresie nowych technologii;
- Gotowości Członków KT do poświęcania środków finansowych i czasu swoich Reprezentantów;
- Dyscypliny, zdolności komunikacyjnych i interpersonalnych zespołu;

9. PROPOZYCJE ZAGADNIENÍ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Celem pracy KT 327 jest współtworzenie norm i przewodników związanych z wydajnością materiałową urządzeń zużywających energię i szerzej, urządzeń związanych z energią. Ponieważ dokumenty mają charakter horyzontalny dla większości urządzeń podlegających pod przepisy Dyrektywy o ekoprojekcie, wskazane wydaje się przetłumaczenie w przyszłości także na język polski wszystkich poniższych norm i przewodników, które powstały w ramach prac grupy JTC10.